

maxime commodum illud est , quod propter commodum , qvod hominum vitæ affert , honorem industriæ debitum studioso reddit , ecce jucundum laboris sui fructum .

CAP. IX.

De actionibus & formulis
litigandi.

VIdemur hactenus sufficienter esse locuti de statu personarum , & consequenter de natura ac qualitate rerum , de que modis eas acquirendi . Restat ut de actionibus agamus , qvæ vox apud Latinos omnes in universum formas litigandi complectebatur . Quod si juris Romanî ulla pars obsoleta & extra usum est , ea præcipue hæc est : nec enim consistebat nisi in formulis , sive in judicium vocarent , sive postularent , sive defenderent , sive sententiam pronunciarent , sive quidvis litigandi causa facerent . Qvod disputationem de fundamento causæ cuiusque attinet , qvod in ratione & æquitate situm est , de ea verbum propemodum nullum : Exemplū apparet in interdictis , qvorum usus